

et in quonatus est accidit. fuit enim anawom
 res qui est usq. hodie. uiculus tribus. ab hiero
 solimis distans milibus. Sacerdos exacer
 donbus. et in matris utro scificatus. Virgini
 tate sua eua glia in uir xpi. ecciam dedi
 cans. hic uaticinari et orsus est puer. et capu
 urbarem urbis. atq. uidet non solum spūs sed
 uulū carnis intutus est. Jam decem trib.
 ist. assyrii in medos transiuerant. iam ēras
 eorum coloni gentium possidebant. Vnde
 iuda tantum et beniamin pphauit. et ciui
 tatissu. et ruinas. quia druplici planxit. Al fa
 beto. quod nos mensure metri uersibus que
 reddimus. Preterea ordinem uisionum q.
 apud grecos et latinos omīno confusus est.
 ad pristinam fidem correximus. libru aut
 baruch notari eius qui apud hebreos nec
 legitur nec habetur pretermisimus. pph
 omib. maledicta ab emulis prestolantes.
 Quibus necesse est per singula opuscula
 respondere. et hoc patior quia uos cognis.
 Coeterū ad conp. endum mali. Rectius
 fuerat modum furori eor. silentio co
 ponere. quā corā di. e. noui aliqd scripti
 tū in iudorum in saniam puocare.
 EXPLICIT PRAEFATIO

hieronime filii hel. dñi. et de sacerdotibus qui
 fuerunt in anathoth. in terra beniamin. quē
 factum est uerbum dñi ad eum in die. et uisio
 filii amos regis iuda in anno decimo anno
 regni eius. Et factum est in diebus iachin
 filii iosi. et regis iude. usq. ad exilium.

ego tecum sum. ut et uamte. dicit dñs. Et
 misit dñs manum suam et tetigit os meum.
 et dixit dñs ad me. ^{et} dedit uerba mea in ore
 tuo. ecce constituit hodie sup. gentes et
 sup. regna. ut uellat et destruat et disperdat
 et dissipet. et edificet. et plantet. ^{ut dñs}
^{am pph.} Et factū est uerbum dñi ad me dñs.
 Quid tu uider hieremia. Et dixi. Virgini
 lantem ego uideo. Et dixit dñs ad me. Bene
 uidisti quia uigilabo ego sup. uerbo meo. et
 faciam illud. Et factum est uerbum dñi
 secundo ad me dñs. Quid tu uider hieremia.
 Et dixi. Oll. im. succensam ego uideo. et facie
 eius a facie aquilonis. Et dixit dñs ad me.
 Ab aquilone pandetur malum sup. omib. ha
 bitatores terre. quia ecce ego non uocabo
 omes co. nationes regnorum aquilonis ait
 dñs dñs. Et ueniet. et ponet unus quisq. solu
 suum in introitu portarum ierlm. et sup. omib.
 muros eius in circuitu. et sup. uniuersas urbes
 iuda. et loquar iudiciam ea cum eis. super
 omi. malitia eorum. qui dereliquerunt me
 et libauerunt di. alienis. et adorauerunt
 opus manuum suarum. Iu ergo accinge
 lumbos tuos. et surge. et loquere. et ad eos
 omia que ego precipio tibi. ne formides
 a facie eor. nec timeas. et faciam uultū eor.
 Ego qppe dedit hodie in ciuitatem mu
 nitam. et in columpn. i. aeream. et in mūru
 ferreum. super omē terram. Regibus
 iuda principibus eius et pph. et bella
 bunt ad uersum. et non preualebunt. quia
 ego tecum sum. ait dñs. ut liberem te.
 Et factū est uerbum dñi ad me dñs. Vade
 et clama in auribus ierlm. dñs. Haec dñs.
 dñs. Recordatus sum tui miserans adole
 scēti. et tūc. caritatem tuam. et caritatem
 dispensationis tu. e. quando secaris inde
 seruo in terram. quam non seminatur. Ser
 uis dñō primitia. et frugum eius. Omis quide
 uorant eum delinquant. et mala ueniunt
 sup. eos. dicit dñs. Audite uerbum dñi domi
 iacob. et omis cognationes domus issrl. Haec
 dicit dñs. Quid inueniet in me patres iuri
 iniquitatis. qui. et elongauerunt a me. et
 ambulauerunt post uanitatem et uam
 facti sunt. Et non dixerunt ubi est dñs.
 qui ascendere nos fecit de terra egypti. Qui
 transduxit nos p. desertum. p. terra iha.

filii sepeissime nuncupantur; hoc iuxta hy-
 storia; Ceterum in typum prefiguratur iste an-
 gelus. siue filius dei domini ihesu christum qui ad for-
 nacem descendit inferni in quo clausi et pec-
 catorum. et iustorum animae tenebantur.
 ut absque exustione. et noxa eos qui teneban-
 tur inclusi. mortis uinculis liberaret; Tunc
 accessit nabuchodonosor ad hostium fornacis
 ignis ardentis. et ait pauore perterritus; Non
 per nuntios quærit a pueris. sed ipse eos ex nomi-
 ne uocat seruos dei excelsi appellans. et petens
 ut ad se egrediantur. quos uinctos in forna-
 cem miserant; Benedictus deus sydrac. misac.
 et abdenago. qui misit angelum suum et eri-
 puit seruos suos; Quem supra filium dei. hic
 angelum uocat. qui in superioribus similitudo
 filii dei. non ueritas appellata sit; Rursum
 ergo nabuchodonosor dei confessionem recipit.
 et dampnatis idolis; laudat tres pueros qui
 noluerunt seruire. et adorare omne deum.
 excepto deo suo; Et miratur quod sancti dei ignis
 tangere non potuerit. quod autem ait; Ame
 propositum est hoc decretum. ut omnis popu-
 lus. et tribus. et lingua. quaecumque locuta
 fuerit blasphemiam. contra deum. sydrac. misac.
 et abdenago. dispereat. et domus eius uastetur.
 neque enim est deus alius quo potest ita saluare.

Q. 11.

captiui. et ducti. nondum
 quis melior dicitur. in flauis
 ad edificandam. Hoc per potest
 similitudo papentium. ad finem
 nomen domini dicitur. ad sam-
 uel. per prophetam. dicens. Numquid
 laqueatus. siue ut Lxx. uterque
 in eadem de qua supra. sursum uide
 oportet. per prophetam. quoque. dona-
 ad id quod dixerat populus. non
 periturum dei. quasi in cogitatione. res-
 pectus uos in domibus. deos in suis
 montes esse deserta. etc. Siue
 laqueatus. id est opus. utque. cap-
 ad delictis. et habitaculum meum
 propositum. pluuus. rigabitur
 et per pro secundum. in agogen. om-
 uel. per. in delictis. in portu
 uerba singula. diffinire. temp-
 quod significat. grece dicitur
 Omne enim tempus. in quo non ut-
 non fuerit. reputatur. quilibet
 uel uoluptate. uel luxuria. secu-
 deo non edificat. nec habet do-
 uulpius. edificat domum. habet
 et tunc hec die. deus ex-
 sit. aliud. laqueatus. amos. etc.

filii speissime nuncupantur: hoc iuxta hi-
 storia; Ceterum in typum prefiguratur iste an-
 gelus: siue filius dñi dñm ihm xpm qui ad for-
 nacem descendit in infernum in quo clausi et pec-
 catorum. et iustorum animæ tenebantur.
 ut absq̃ exustione. et noxa eos qui teneban-
 tur inclusi. mortis uinculis liberaret. Tunc
 accessit nabuchodonosor ad hostium fornacis
 ignis ardentis. et ait pauore perterritus. Non
 per nuntios quærit apueris. sed ipse eos ex nomi-
 ne uocat seruos dei excelsi appellans. et petens
 ut ad se egrediantur. quos uinctos in forma-
 cem miserant. Benedictus deus sydrac. misac.
 et abdenago. qui misit angelum suum ceteri
 pueri seruos suos. Quem supra filium dei. hic
 angelum uocat. qui in superioribus similitudo
 filii dei. non ueritas appellata sit; Rursum
 ergo nabuchodonosor dei confessionem recipit.
 et dampnatis idolis; laudat tres pueros qui
 noluerunt seruire. et adorare omne dñm.
 excepto dō suo; Et miratur quod scōs dñi ignis
 tangere non potuerit. quod autem ait. Ame
 propositum est hoc decretum. ut omnis popu-
 lus. et tribus. et lingua. quæcumq̃ locuta
 fuerit blasphemiam. contra dñm. sydrac. misac.
 et abdenago. dispercat. et domus eius uas-
 tet. neq̃ enim est deus alius quo potest ita saluare.

Q. 11.

captiui. et adici. nondum
 quis mel de reuerie in statu
 ad edificandū. Hoc ex potest
 simulata parentum. ad finem
 nomen damni dices. ad sum-
 mæ ppter. dicens. Numquid
 laqueus. siue ut Lxx. uterq̃
 in eadē de qua sup̃. sursum uid-
 oporibz. prophete quoq̃ dona-
 ad id qd̃ dixerat populus. non
 p̃fetur dñi quasicoq̃ tunc p̃fetur
 bicus uos in domibz. deo s̃a facti
 morte est de se. et. Suo
 laqueus. idē opus. utq̃ cōpe-
 adductus. & habitaculum meū
 propositum. plauis sigabit
 & p̃fetur secundū. in agogen. om-
 uel se. mis delictis. in portu
 ut b̃a singula diffinire. temp-
 quod significat. grece dictū
 Omne enim tempus in quo non uir-
 non fuit. reputatur. in uulgi
 uel uoluptate. uel luxuria. seru-
 deo non edificat. nec habet de-
 uulgi. p̃fetur domū. habet
 Et mune hec die dñi exortat
 se ad id laqueus tempus. et al-

cequere. Porro quod addit^r naum helce se. quida
 putant helcesu partem esse naum. & secundū ebra
 tradicione etiam ipsum pphetam fuisse. cū helce se usq
 hodie in galilea in culis sit. paulus quide. & dix
 ius nūc uerum edificatio indicans uestigia. Sed tam
 notus in iudeis & ubi quoque acyrum ducens mon
 strat. Simul & hoc ad tendendum. qd̄ hec ipsa. uel
 assumptio. ut onus. ut pondus. pphete uisio sit. Non
 enī loq̄r in extasi. ut montanus & prisca magnus illaq
 delirant sed quod pphetat lib est uisionis intelligens
 Uniuersa que loq̄r. & pondus ostē faciens suo popu
 louisione. De sumatione ita q̄ mundi secundum ana
 gen. o paula & cūsto chi in solacione iustis scōz pphete
 uatit. ut quecumq̄ uident in mundo quasi p̄ter
 uita & caduca contemnant. & p̄p̄t se ad iudici
 dum. ubi ultor ad iussum uirōs assisios futurus ē dñs. 11.
De mulatōe & ulciscens dñs. Vox pphete laudans dñm
 qd̄ de assyris populi sui sit ultor in iuriam. Sive uerba
 aliorū intelligentiā. qd̄ audiat gemitum scōz suoz.
 & in sumatione mundi faciat aduersarios sentire sub
 plia. Quid autē zelus in bonam partē accipit. &
 paulus ostendit dicens; Zelamini baptismata maiora.
 Et in alio loco. Zelate enī uos. dei zelo. Et ipse dñs in
 psalmo. Helus domus tue comedit me. Et helus.
 Helans inquit zelatus sum. dño omī potenti. deo ist.
 Fines quoque zelū & mathie legimus. & symone

edim ap
 cistat ai
 cū die
 nation
 onum
 dinam
 accipit
 bellū in
 orisim
 restat
 stip ene
 carum
 fuisse

A co
 la
 ad
 dat cere
 dum ē
 crificiū
 cū acci
 ria abe

edim apli pcomu. hor-
cistas au memoru apli
cu die. Nunquid omis do-
nationes habent sanata-
onum? hi enu cu or-
dinantur sic at canon-
acceptant de manu qñi
bellu in qua scripti sex
orcismi. accipientes po-
testate imponendi man
sup energuminos siue
catuuminos.

PROBEM. DEACOLITIS

ACOLITI GRICE
latine cecrostrarii
dicunt. adejorati
dis eccis. quando legen-
dum e euangeliu aut sa-
crificiu offerendu. Tunc
cu accendunt lumina-
ria ab eis edeportantur.

Nam ad effugandas
nebras du sol eo tempo-
re rutilat. se ad ignem
leucie demonstrant
ut sub tipo luminis spi-
ritualis illa lux ostenda-
tur de qua in euangelio
legitur. Hic lux vera
que in luminat omne
hominem uenientem in he-
mundu. VI. DE SUB-
DIACONIS

SUBDIACONI GRICE
gricos ypodiaconitico
dicuntur. in esdra inue-
nuntur. appellanturq;
nathinnai. id e in humi-
litate dno seruantes.
Excoru ordine sunt ille
nathanahel qm in euan-
gelio ioh diuina pñcia

SITTEN Kapitelarchiv, MS. 119, f. 11r. S. XI.

Bückner SMAH 13

conuenit gladium sup tram-
nam scilicet di sup peccatores
operibus terrenis addictos. om-
nino non taceat atq; eis quam-
diu inheserunt iniquitatib;
suis inminere diuini indig-

nitia quae pauperes pas-
sim accipiunt. illi qui sibi
desito sufficiunt. et illi qui sua possidentes
desi sibi aliquid uolunt. sine
gandi peccato suo inde pau-

107/

me eade
 cadit
 tur no
 sedue
 mite
 recede
 ma uita
 it famu
 ia ex celo
 iode ma
 protinus
 mo se in
 ro impa
 rtem
 ante om
 is moue
 ra men
 in ultio
 huc con
 pertu ba
 ndo re

euenerit gl' dnm sup tram
 nam felice d' sup peccato res
 operibus terrenis addictos om
 nino non taceat atq' eis quam
 diu inheserunt iniquitatib;
 suis. imminere diuine indig
 nationis interitum denuncia
 re non desinat. sed dare ac pu
 blice arguat. Cum hoc bucinę
 nomen insinuat. ut se a suscri
 ptionib; emendantes suppliciu
 future dampnationis effugiant.
 Quod sic corripiente suam fu
 turam quę contemptoribus
 imminet. nunciantem homines
 terreni despiciunt. sanguisq;
 in ipsis est. & sa cerdos qui eis
 peccata eor' non tacuit. pene
 quę eos expectat. particeps eē
 non poterit. Eiusdem cu
 quo damandamq; faciat

clara quare pauperes pas
 cent accipiunt illi quibus
 lenio sufficiunt
 et illi qui sua possidentes
 dari sibi aliquid uolunt sine
 grandi peccato suo unde pau
 per uicturus erat accipiunt.
 De clericis quidem dicit sps
 scs. Peccata ppli mei commē
 dunt. sed sicut nihil habentes
 pprum non peccata sed alimēta
 quibus habundant. sed alie
 na peccata suscipiunt. Ipsi q;
 pauperes si se possunt suisar
 tificius aut laboribus expedire.
 non psumant qd debent & in
 firmus accipere. Ne forte peccā
 quę potest omni si solatio dis
 titutus necessaria ministrare.
 si omēs & iam nihil indigentes
 accipiant grauita. illis quibus

107

SMAH 13, Taf. V

21 x 26 cm

Innoce dñi si quis res ecclesiasticas p̄censū habere uoluerit. primum necesse est
ut sit de fidelib; eiusdē ecclē deinde huiusmodi litteras adq̄rere.
p̄ quas in posterū sine diuorcio ualeat tenere. Quia propt̄ notum sit
scā di ecclē & maxime sedunor fidelib; qualiter uniuersus eiusdem
ecclē canonicus & clericus supplex adit nr̄am dispositiōē. uidelicet
aimonas ep̄i. atq; frat̄i tunc tempore inibi dō & scā marie famulantiū
ut sibi & helisane eorūq; heredib; lase p̄catis. cēderemus quandā; tēpū sedunen
sis ecclē quē dñs morles cū alpe que uocat̄ martina. Quod & fecimus indi
nōe p̄manū doliheri eiusdē ecclē aduocari. ea uidelicet ratione. ut singulis annis
infestuitate scā marie mediante augusto ad illius altare p̄soluant̄ incensa sex denarios.
& si in p̄mo anno neglegentes t̄ in uno quolibet extiterint. infecto duplū cōponōnt̄
sicq; sic decretū ē firmiter teneant cū omib; adiacentib; Terminat̄ uero supra dicta
terra ex una parte loco qd̄ canis saltus ex alia alpe dicta seileria. Et ut hoc infutu
rū firmius maneat. Ego aimo maru pp̄ia firmari cū fr̄ib; descriptis inferius.
Pandulfus fr̄. Arebrus fr̄. poppos fr̄. Raimzo fr̄. Adalboldus fr̄. Albtus fr̄. Abel fr̄.

Pandulfus fr̄.

hac tē p̄tate

cancellarius. quando hanc cartā iussit sibi facere.

henrico feliciter.

Sitten